

Verksamhetsberättelse för år 2003

Allmänt

Verksamheten har under året bestått av konferenser samt utvecklingsarbete, grundutbildning och forskning inom Chalmers tekniska högskola. Vårkonferensen, liksom höstkonferensen var nationella satsningar, där höstkonferensen hade stor uppslutning. I mars genomfördes i Oslo den andra nordiska konferensen i samarbete med Norsk Sykehus- och Helsetjenesteforening, NHS, och Arkitektforum för helsebygg. Under året har på olika sätt Forums 10-års jubileum uppmärksammats, bland annat med arkitekturpriset och en jubileumsskrift.

I samverkan med Nordiska Hälsovårdshögskolan och Chalmers Tekniska Högskola ger Forum en kurs i lokalplanering och programarbete för vårdens lokaler. Antalet anmälningar blev för lågt detta år och styrelsen beslöt att skjuta på kursstarten.

Intresset för professuren och därtill hörande aktiviteter har ökat under året i form av projekt-, examens och doktorandarbeten.

Under 2003 har en utsedd jury arbetat aktivt med att utvärdera de insända femton bidragen till arkitekturpris för vårdbyggnader.

Arbetsgruppen för samarbete med högskolorna har fortsatt att diskutera vårdbyggnad inom arkitektutbildningen mellan högskolorna och Forum.

Inför 2004 har ytterligare 5 arkitektkontor och 1 hedersmedlem valts in.

Medlemmar 2003

Under året har samtliga landsting varit medlemmar liksom Landstingsförbundet. Inom den privata vårdsektorn är två företag medlemmar samt ett företag inom branschen ljudteknik. Nya medlemmar är fem arkitektkontor och en hedersmedlem. Det totala antalet medlemmar uppgick vid årsskiftet till 57 stycken.

Forskning, utbildning, utveckling

Åke Wiklund har varit Forums professor vid Chalmers tekniska högskola i fem år. Högskolans arkitekturstuderande tilldelade Åke Wiklund 2003 års stipendium för god pedagogik. Stipendiet användes till en studieresa till Australien och Nya Zeeland.

Under året har Åke Wiklund deltagit med föreläsningar vid Chalmers tekniska högskola, arkitekturlinjens grundutbildning, årskurserna 2 och 4.

Olika projektarbeten har genomförts/påbörjats under året. I årskurs 2 gällde uppdraget Skene lasarett samt Sahlgrenska universitetssjukhuset, urologkliniken. I årskurs 4 fortsatte arbetet med Drottning Silvias Barnsjukhus i Göteborg. Det hade tre delarbeten: regionhabiliteringen, barn- och ungdomspsykiatri samt operations- och intensivvårdsavdelningarna.

Ett flertal examensarbeten påbörjades under 2002 och avslutades under 2003. Hit hör bland andra:

- Psykiatricentrum, Akademiska sjukhuset i Uppsala

- Vårdmiljön ur patientens perspektiv - med tillämpning vid Falu lasarett
- Maternity ward – Oshakati hospital, Namibia (tillsammans med KTH)
- Vårdavdelningen och rehabiliteringsmiljö för ryggmärgsskadade
- Äldreboende i Lund
- Förlossnings-, BB- och kvinnosjukvårdens lokaler – med tillämpning vid Falu lasarett
- Drottning Silvias Barnsjukhus – Regionhabilitering och operationsavdelning med IVA

Tre forskarstuderande arbetar med olika ämnen

Simulering som ett verktyg för planering och lokalförsörjning (Marie Elf, licentiatexamen 2003)

Planeringsprocessen med inriktning på det tidiga skedet (Josefin Hinnersson).

Närsjukhuset inför framtiden (Anders Melin).

Under hösten planerades den tredje omgången av "Vårdens Lokaler, framtidens behov". Det är en kurs om lokalplanering och programarbete vid byggande av vårdlokaler, i samverkan med Nordiska Hälsovårdshögskolan (NHV) och Chalmers tekniska högskola i Göteborg. Kursen motsvarar 5 akademiska poäng och omfattar fyra perioder på vardera fem dagar samt självstudier. Antalet anmälda blev för få för att kursen skulle kunna genomföras. Styrelsen beslöt att senarelägga kursen.

Forum har under året haft diskussioner med Kungliga Tekniska Högskolan i Stockholm samt Lunds Tekniska Högskola angående vårdbyggnadsfrågornas plats inom grund- och vidareutbildning vid de båda högskolorna. Diskussionerna kommer att fortsätta under 2004.

Konferensverksamhet

Liksom tidigare år har Forum anordnat en vårkonferens och en höstkonferens. En regional konferens har hållits. I mars genomfördes även en en-dagarskonferens för att erbjuda fler deltagare att ta del av föreläsningarna från den populära höstkonferensen 2002.

Årets vårkonferens med årsmöte ägde rum i Göteborg den 8 maj. Cirka 40 personer deltog. Med anledning av Forums 10-årsjubileum gjorde Göran Hultén och Martin Bergdahl en tillbakablick på de gångna åren. Professor Björn Brorström från Förvaltningshögskolan i Göteborg berättade om olika organisations- och styrmodeller i offentlig sektor. Professor Jan-Åke Granath från Chalmers Tekniska Högskola i Göteborg föreläste under rubriken Facilities Management. I samband med konferensen hölls Forums årsmöte.

Höstkonferensen ägde rum under två dagar på Factory Nacka Strand i Nacka. Deltagarantalet var denna gång 117 personer. Första dagens två föreläsare var Maj-Len Sundin, tidigare sjukhusdirektör vid Karolinska sjukhuset i Solna och Jan Janssens, docent i miljöpsykologi vid Lunds universitet. Maj-Len Sundin föreläste om sin projektmodell, kallad Triangelprojekt. Jan Janssens berättade om färgernas betydelse i vårt dagliga liv under rubriken Hur påverkas jag av färger. Under eftermiddagen skedde presentation av bidragen till samt utdelandet av arkitekturpriset – vårdbyggnad. Vinnare av priset blev Rehab Station, Stockholm i Frösundavik. Dagen avslutades med en gemensam middag.

Dag två inleddes med en presentation av tre av 2003 års examensarbeten vid Chalmers Tekniska Högskola – Psykiatrins hus i Uppsala, I sal på lasarettet och Förlossningsklinik i Namibia. Samtliga projekt vid högskolan inom ramen för vård och omsorg genomförda under Åke Wiklunds professur finns presenterade på en CD och delades ut under konferensen. Dagen avslutades med en föreläsning av Själfarkitekt Ragnhild Aslaksen från Helsebygg-Midt, Trondheim, under rubriken Rom for helse.

Den extra insatta konferensen den 12 mars på Klara Strand Konferens i Stockholm innehöll tre föreläsningar. Tekn. Lic. Nina Ryd från Chalmers Tekniska Högskola föreläste under rubriken Hur arbetar man fram bättre programunderlag. Arkitekt Peter Fröst berättade tillsammans med Emma Rylander, verksamhetschef vid Astrid Lindgrens Barnsjukhus, Karolinska sjukhuset, om design som ett sätt att kartlägga kärnverksamhetens behov av lokalprojekt. Slutligen föreläste Lorens Borg om kostnads- och tidsprognos i tidiga skeden, den så kallade successivprincipen.

Som ett led i Forum's ambition att arrangera lokala konferenser genomfördes den 2 oktober en halvdagskonferens i samarbete mellan Forum för vårdbyggnadsforskning, Byggnadsenheten vid Lunds Universitet, RegionFastigheter, Plan- och Lokalavdelningen Malmö Högskola och SWECO FFNS Ark/Interaktiva institutet. Inbjudan gick till personer inom organisationerna som på olika sätt är engagerade inom lokalplanering. Tema var "Tidiga skeden i byggprojektet".

Konferensen inleddes med att huvudmännen redogjorde för hur respektive organisation arbetar i tidiga skeden. Nina Ryd tekn lic CTH gav sin bild om hur man arbetar fram bättre programunderlag. Peter Fröst ark FFNS redovisade arbetssättet "Kundengagerad designprocess". Bo Thyrefors från Föreningen för förvaltningsinformation presenterade "Projekt-IT-stöd för programarbete". Dagen avslutades med paneldiskussion och det framkom önskemål att fortsätta med denna form för kunskapsutbyte mellan organisationerna lokalt.

Forums arkitekturpris - vårdbyggnad

Med anledning av 10-årsjubileet 2003 beslutade styrelsen 2002 att inrätta ett arkitekturpris för vårdbyggnad. En jury utsågs bestående av

Claes Caldenby, ordförande, arkitekt och professor vid Chalmers Tekniska Högskola, Göteborg, Arkitekturens teori och historia

Robert Sinclair, anestesiläkare vid Mölndals sjukhus

Helle Wijk, med.dr. och sjuksköterska vid Sahlgrenska universitetssjukhuset, Göteborg

Alice Lindström, ledamot i Forums styrelse, barnmorska, lokalplanerare vid Regionfastigheter Skåne, Lund.

Per Lagheim, ledamot i Forums styrelse, arkitekt, utvecklingschef vid Locum AB, Stockholm.

Vid anmälningstidens utgång den 30 maj 2003 hade femton bidrag kommit in. Efter ett flertal jury-sammankomster samt besök hos ett flertal bidragsobjekt beslöt juryn att tilldela Rehab Station Stockholm förstapriset. Hedersomnämningen gick till

BUS – Barn- och ungdomssjukhuset i Lund

Kommunikationscentrum i Halmstad

Bilddiagnostiskt centrum (BDC) och entré vid Södersjukhuset i Stockholm

Växthuset – nytt centrum för vård och forskning vid Drottning Silvias barn- och ungdomssjukhus i Göteborg.

Forum avser att utdela detta pris vart annat år.

Forums Nyhetsbrev

Under året har fyra Nyhetsbrev givits ut med en upplaga av 550 exemplar. I Nyhetsbreven har de nya styrelseledamöterna presenterat sig med sina ambitioner, Referat från konferenserna har utgjort en stor del av materialet liksom även kurs- och programpålysningar. Information angående Forums arkitekturpris samt en artikel angående projektarbete för Chalmersstudenter har presenterats.

Forums hemsida

Hemsidan har under året uppdaterats med hjälp av konsult. Styrelsens avsikt är att hemsidan ska ge

medlemmarna information om bland annat konferenser, intressanta projekt, litteratur och länkar till andra intressanta hemsidor.

Forums jubileumsskrift

Inför 10-årsjubileet fick Martin Bergdahl i uppdrag att sammanställa föreningens historik. Skriften trycktes och delades ut till närvarande medlemmar vid årsmötet samt har sänts ut till övriga i samband med olika utskick.

Stipendieverksamhet

Studeranden har även under 2003 beretts fritt deltagande i kurser och konferenser. Värdet av dessa deltagaravgifter uppgår till ca 40 000 kronor.

Forums årsmöte 2003

Forums årsmöte ägde rum torsdagen den 8 maj i Göteborg. Sedvanliga årsmötesfrågor behandlades. Lennart Ring omvaldes till ordförande.

Styrelsens sammansättning

Ordförande:	Lennart Ring	Västfastigheter
Vice ordförande:	Per Lagheim	Locum AB
Övriga ledamöter:	Eva Berg	White Arkitekter AB
	Martin Bergdahl	LandstingsFastigheter Dalarna AB
	Anna-Carin Dahlberg	Försörjningsförv. Västerbottens läns lst
	Ann-Marie Skantz	Landstingsfastigheter Sörmland
	Anders Melin	SWECO FFNS Arkitekter AB
	Erna Gustavsson	BLP Arkitekter AB
	Alice Lindström	RegionFastigheter Skåne
	Stefan Svensson	Pyramiden Arkitekter AB
	Jonas Diurlin	Landstinget i Värmland
	Klas Lindgren	Landstingsfastigheter Östergötland
	Annika Skott	Sahlgrenska akademien vid Göteborgs universitet
	Ann-Christin Nilsson-Lundkvist	Landstingsservice, Örebro läns landsting

Arbetsutskottets sammansättning

Ordförande:	Lennart Ring
Vice ordförande:	Per Lagheim
Kassör:	Anders Melin

Vid mötena har konsulenterna deltagit.

Möten i styrelse och arbetsutskott

Styrelsen har haft sex protokollförda sammanträden under året, 14 januari, 14 mars, 8 maj, 5 juni, 25 september och 13 november 2003.

Den 21 – 22 oktober samlades styrelsen för planeringsdagar då arbetsformer, arkitekturpriset och frågor inför framtiden diskuterades.

Arbetsutskottet har haft två telefonsammanträden under året, den 14 februari och den 30 april. Därutöver har möten ägt rum i olika arbetsgrupper och utskott för arkitekturpriset och diskussion av särskilda frågor.

Sekretariat

Under året har Forum tecknat avtal med Kullinger i Uppsala AB att ansvara för kanslifunktionen, planering och genomförande av konferenserna, redaktörskap för hemsidan och Nyhetsbrevet samt ekonomin.

Valberedning

Lars-Erik Lindgren	Landstingsservice Örebro
Håkan Josefsson	White Arkitekter AB
Leif Haraldson	Landstingsfastigheter Halland

Revisorer

Alf Nilsson	Landstingsförbundet
Jan Sjöberg	LandstingsFastigheter Dalarna AB
Hans-Gösta Warngren	Auktoriserade revisor vid Lindebergs Grant Thornton

Årsavgifter

Landstingsförbundet				150 000 kr
Sjukvårdshuvudmännen	Kategori 1	<200.000	invånare	15 000 kr
	Kategori 2	200 - 600.000	invånare	20 000 kr
	Kategori 3	>600.000	invånare	35 000 kr
Arkitektföretagen	Kategori 1	<5	anställda	5 000 kr
	Kategori 2	5-20	anställda	10 000 kr
	Kategori 3	>20	anställda	15 000 kr
Privata vårdgivare				15 000 kr
Övriga företag				15 000 kr
Enskilda medlemmar				300 kr

Medlemsförteckning vid utgången av 2003

Hedersmedlemmar

Professor Sven Thiberg, Forums förste ordförande
Tekn. Dr. arkitekt Göran Hultén, initiativtagare till Forum

Enskild medlem

Arkitekt Åke Brisvall
Civilingenjör Mårten Sandin
Arkitekt Anna-Christina Borstedt
Arkitekt Catharina Nord
Leg. Sjuksköterskan Titti Redham
Arkitekt Karsten Pedersen
Arkitekt Martin Lindstam

Organisationer

Landstingsförbundet

Sjukvårdshuvudmän

Stockholms läns landsting	genom	Locum AB
Landstinget i Uppsala län	genom	Landstingsservice i Uppsala län
Landstinget Sörmland	genom	Landstingsfastigheter Sörmland
Landstinget i Jönköpings län	genom	Landstingsfastigheter Jönköping
Landstinget i Kalmar län	genom	Landstingsfastigheter Kalmar
Landstinget Halland	genom	Landstingsfastigheter Halland
Västra Götalandsregionen	genom	Västfastigheter
Landstinget i Värmland	genom	Landstingsservice i Värmland
Örebro läns landsting	genom	Landstingsservice Örebro
Landstinget i Västmanland	genom	LV Fastighet
Landstinget Dalarna	genom	LandstingsFastigheter Dalarna AB
Landstinget Gävleborg	genom	X-fastigheter
Landstinget Västernorrland	genom	Landstingsfastigheter Västernorrland
Västerbottens läns landsting	genom	Försörjningsförv. Västerbotten
Gotlands kommun	genom	Fastighetskontoret
Landstinget Kronoberg	genom	Landstingsfastigheter Kronoberg
Landstinget Östergötland	genom	Landstingsfastigheter Östergötland
Jämtlands läns landsting	genom	Emefté Fastighet
Norrbottnens läns landsting	genom	Landstingsservice Norrbottens län
Region Skåne	genom	Regionfastigheter Skåne
Landstinget Blekinge	genom	Landstingsfastigheter Blekinge

Privata vårdgivare

Praktikertjänst Stockholm
S:t Görans sjukhus AB

Arkitektföretag

White Arkitekter AB	Göteborg Stockholm m. fl. kontor
SWECO/FFNS Arkitekter AB	Stockholm m. fl. kontor
Arkitektgruppen i Gävle AB	Gävle
Pyramiden Arkitekter AB	Göteborg
TEMA Arkitekter AB	Uppsala
SAMARK AB	Malmö
Carlstedt Arkitekter AB	Stockholm
ETV Arkitektkontor AB	Stockholm

AROS Gruppen AB
Bjerking Arkitektur AB
BLP Arkitekter AB
Contekton i Fyrstad AB
Lund Ark i Stockholm AB
AQ Arkitekter
SIGMA 88 ark. och ing. AB
Frenning & Sjögren Ark. AB
CGC Arkitektkontor AB
HLLS arkitekter AB
WSP Arkitektur
Reflex Arkitekter AB
ABAKO arkitektkontor AB
ylp arkitekter

Uppsala
Uppsala
Stockholm
Vänersborg
Stockholm
Eskilstuna
Falun
Göteborg
Göteborg
Stockholm
Umeå
Stockholm
Göteborg
Göteborg

Övriga företag

Ecophon AB

Hyllinge

Resultaträkning

	2003	2002	2001
Intäkter			
Medlemsavgifter	812 100	706 200	831 800
Övriga verksamhetsintäkter	387 372	731 200	1 187 729
Summa verksamhetens intäkter	1 199 472	1 437 400	2 019 529
Kostnader			
Övriga externa kostnader	1 359 338	1 341 086	1 758 489
Personalkostnader	32 625	16 902	47 472
Summa verksamhetens kostnader	1 391 963	1 357 988	1 805 961
Verksamhetens resultat	-192 491	79 412	213 568
Not 1			
<i>Finansiella poster</i>			
Ränteintäkter	16 480	38 564	44 974
Resultat efter fin. poster	-176 011	117 976	258 542
<i>Bokslutsdispositioner</i>			
Avsättning periodiseringsfond	-9 140	0	0
Resultat efter bokslutsdisp.	-185 151	117 976	258 542
Skatt	-11 939	-10 798	-13 458
Not 2			
Årets resultat	-197 090	107 178	245 084

Balansräkning

Tillgångar	2003-12-31	2002-12-31	2001-12-31
Övriga fordringar	93 273	35 875	74 500
Förutbetalda kostnader	35 000	0	0
Kassa och bank	1 269 193	1 785 545	1 578 739
	1 397 466	1 821 420	1 653 239
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
Balanserat överskott	1 539 447	1 432 269	1 187 185
Årets resultat	<u>-197 090</u>	<u>107 178</u>	<u>245 084</u>
	1 342 357	1 539 447	1 432 269
Periodiseringsfonder	13 206	4 066	4 066
Not 3			
Skulder			
Leverantörsskulder	19 964	180 549	21 676
Skatteskulder	0	10 798	13 458
Övriga kortfristiga skulder	6 939	86 560	181 771
Upplupna kostnader	<u>15 000</u>	<u>0</u>	<u>0</u>
	41 903	277 907	216 905
	1 397 466	1 821 420	1 653 239
Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser	0		0

Bokslutskommentar

Not 1 Verksamhetens resultat

Kurs- och konferensverksamhetens del av resultatet uppgår till +16 266 kr.

Not 2 Skatt

Den totala skatten fördelar sig enligt följande:

inkomstskatt	7 677
förmögenhetsskatt	<u>4 262</u>
	11 939

Not 3 Periodiseringsfonder

Periodiseringsfond tax 2001	4 066
Periodiseringsfond tax 2004	<u>9 140</u>
	13 206

FORUM FÖR VÅRDBYGGNADSFORSKNING

Datum.....

.....
Lennart Ring (ordf)

.....
Per Lagheim (v ordf)

.....
Eva Berg

.....
Martin Bergdahl

.....
Anna-Carin Dahlberg

.....
Jonas Diurlin

.....
Klas Lindgren

.....
Stefan Svensson

.....
Erna Gustavsson

.....
Alice Lindström

.....
Anders Melin

.....
Ann-Marie Skantz

.....
Annika Skott

.....
Ann-Christin Nilsson-Lundkvist

Vår revisionsberättelse avseende denna Årsredovisning har avgivits den 2004

Hans-Gösta Warngren

Alf Nilsson

Jan Sjöberg